

ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ

ΣΥΣΤΑΣΗ (ΕΕ) 2016/1318 ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

της 29ης Ιουλίου 2016

σχετικά με κατευθυντήριες γραμμές για την προώθηση των κτιρίων με σχεδόν μηδενική κατανάλωση ενέργειας και τις βέλτιστες πρακτικές για να εξασφαλιστεί ότι έως το 2020 όλα τα νέα κτίρια θα είναι κτίρια με σχεδόν μηδενική κατανάλωση ενέργειας

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 292,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Τα κτίρια βρίσκονται στο επίκεντρο της πολιτικής της ΕΕ για την ενεργειακή απόδοση, δεδομένου ότι στα κτίρια αναλογεί σχεδόν το 40 % ⁽¹⁾ της τελικής κατανάλωσης ενέργειας.
- (2) Η σπουδαιότητα του οικοδομικού τομέα για βελτιώσεις της ενεργειακής απόδοσης τονίστηκε στην ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής «Η ενεργειακή απόδοση και η συμβολή της στην ενεργειακή ασφάλεια και το πλαίσιο του 2030 για τις πολιτικές που αφορούν το κλίμα και την ενέργεια» ⁽²⁾ και στην ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής «Στρατηγική πλαίσιο για μια ανθεκτική Ενεργειακή Ένωση με μακρόπνοη πολιτική για την κλιματική αλλαγή» ⁽³⁾.
- (3) Η πλήρης εφαρμογή και επιβολή της ισχύουσας ενεργειακής νομοθεσίας αναγνωρίζεται ως η πρώτη προτεραιότητα για τη δημιουργία της ενεργειακής ένωσης.
- (4) Η οδηγία για την ενεργειακή απόδοση των κτιρίων αποτελεί την κύρια νομοθετική πράξη σχετικά με την ενεργειακή απόδοση των κτιρίων στο πλαίσιο των στόχων ενεργειακής απόδοσης για το 2020.
- (5) Το άρθρο 9 της οδηγίας θέτει τον συγκεκριμένο στόχο να είναι έως το τέλος του 2020 σχεδόν μηδενικές ή πολύ χαμηλές οι ενεργειακές ανάγκες όλων των νέων κτιρίων. Η σχεδόν μηδενική ή πολύ χαμηλή ποσότητα ενέργειας που απαιτείται θα πρέπει να συνίσταται σε ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές σε πολύ μεγάλο βαθμό.
- (6) Με την εθνική νομοθεσία για τη μεταφορά των απαιτήσεων του άρθρου 9 παράγραφος 1 πρέπει να εξασφαλιστεί ότι έως τις 31 Δεκεμβρίου 2020 όλα τα νέα κτίρια θα αποτελούν κτίρια με σχεδόν μηδενική κατανάλωση ενέργειας. Για τα νέα κτίρια που στεγάζουν δημόσιες αρχές ή είναι ιδιοκτησίας τους έχει τεθεί ο ίδιος στόχος για σχεδόν μηδενική κατανάλωση ενέργειας, αλλά με βραχύτερη προθεσμία, την 31η Δεκεμβρίου 2018. Με τον τρόπο αυτό αναμένεται να δημιουργηθεί διαφανές νομικό πλαίσιο για τους οικονομικούς φορείς όσον αφορά τις απαιτήσεις για την ενεργειακή απόδοση των νέων κτιρίων έως τα τέλη του 2020.
- (7) Παράλληλα με τις απαιτήσεις για νέα κτίρια, η οδηγία απαιτεί από τα κράτη μέλη να θέσουν σε εφαρμογή πολιτικές στήριξης για την τόνωση της μετατροπής των υφιστάμενων αποθεμάτων κτιρίων σε κτίρια με σχεδόν μηδενική κατανάλωση ενέργειας.
- (8) Η Επιτροπή εξέδωσε έκθεση προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο σχετικά με την πρόοδο των κρατών μελών στο θέμα των κτιρίων σχεδόν μηδενικής κατανάλωσης ενέργειας ⁽⁴⁾. Περαιτέρω πληροφορίες έχουν συγκεντρωθεί από τα κράτη μέλη στο πλαίσιο των υποχρεώσεών τους υποβολής εκθέσεων σχετικά με το εν λόγω θέμα.
- (9) Ο ρυθμός προόδου των κρατών μελών έχει βελτιωθεί αργά αλλά πρέπει να επιταχυνθεί. Μολονότι έχουν πληθύνει σε εθνικό επίπεδο τα μέτρα για τη στήριξη της αύξησης του αριθμού των κτιρίων με σχεδόν μηδενική κατανάλωση ενέργειας, τα κράτη μέλη θα πρέπει να εντείνουν τις προσπάθειές τους για να διασφαλίσουν ότι όλα τα νέα κτίρια θα έχουν σχεδόν μηδενική κατανάλωση ενέργειας μέχρι τις ημερομηνίες που έχουν τεθεί ως στόχοι στην οδηγία.

⁽¹⁾ Βλέπε «Energy, transport and environment indicators» (Δείκτες για την ενέργεια, τις μεταφορές και το περιβάλλον), έκδοση 2012, Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Για την εν λόγω εκτίμηση, συνδυάστηκε η τελική κατανάλωση ενέργειας των νοικοκυριών με εκείνη των τομέων των υπηρεσιών. Πρέπει να σημειωθεί ότι συμπεριλαμβάνεται, παραδείγματος χάρι, η κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας των συσκευών αλλά εξαιρείται η κατανάλωση ενέργειας των βιομηχανικών κτιρίων.

⁽²⁾ SWD(2014) 255 final.

⁽³⁾ Δέση μέτρων για την ενεργειακή ένωση, COM(2015) 80 final.

⁽⁴⁾ COM(2013) 483 final/2.

- (10) Η οδηγία για την ενεργειακή απόδοση των κτιρίων επανεξετάζεται επί του παρόντος. Οι θεμελιώδεις αρχές για κτίρια με σχεδόν μηδενική κατανάλωση ενέργειας είναι ένας από τους πυλώνες της ισχύουσας οδηγίας και πρόκειται να αποτελέσουν τον κανόνα για τα νέα κτίρια από το 2020. Κατά την επανεξέταση θα εκτιμηθεί κατά πόσον θα χρειαστούν πρόσθετα μέτρα για το 2030. Η χάραξη νέων πολιτικών και μεθόδων θα πρέπει να βασίζεται σε στέρεα θεμέλια. Είναι ζωτικής σημασίας η πλήρης υλοποίηση των απαιτήσεων σχετικά με τα κτίρια με σχεδόν μηδενική κατανάλωση ενέργειας για το 2020.
- (11) Εν προκειμένω, περαιτέρω στήριξη παρέχεται στο άρθρο 9 παράγραφος 4 της οδηγίας, στο οποίο προβλέπεται ότι η Επιτροπή μπορεί να εκδώσει σύσταση προς τα κράτη μέλη σχετικά με κτίρια σχεδόν μηδενικής κατανάλωσης ενέργειας,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΣΥΣΤΑΣΗ:

1. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να ακολουθούν τις κατευθυντήριες γραμμές που περιλαμβάνονται στο παράρτημα της παρούσας σύστασης. Η τήρηση αυτών των κατευθυντήριων γραμμών θα συμβάλει στην επίτευξη του στόχου να είναι όλα τα νέα κτίρια έως τις 31 Δεκεμβρίου 2020 κτίρια με σχεδόν μηδενική κατανάλωση ενέργειας και θα βοηθήσει τα κράτη μέλη να αναπτύξουν εθνικά σχέδια για την αύξηση του αριθμού των κτιρίων με σχεδόν μηδενική κατανάλωση ενέργειας.
2. Η σύσταση δημοσιεύεται στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Βρυξέλλες, 29 Ιουλίου 2016.

Για την Επιτροπή
Miguel ARIAS CAÑETE
Μέλος της Επιτροπής

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Μετά την υιοθέτηση απαιτήσεων ενεργειακής απόδοσης στους εθνικούς οικοδομικούς κώδικες, τα νέα κτίρια καταναλώνουν πλέον μόλις το ήμισυ της ενέργειας που καταναλώναν τα συνήθη κτίρια της δεκαετίας του 1980.

Σύμφωνα με την οδηγία για την ενεργειακή απόδοση των κτιρίων («ΟΕΑΚ» ή «η οδηγία»), τα κράτη μέλη οφείλουν να καθορίζουν ελάχιστες απαιτήσεις για την ενεργειακή απόδοση των νέων κτιρίων και των υφιστάμενων κτιρίων που υφίστανται ανακαινίσεις μεγάλης κλίμακας. Επιπλέον αυτών των ελάχιστων απαιτήσεων, στην ΟΕΑΚ καθορίζεται η σαφής απαίτηση να είναι έως το τέλος της τρέχουσας δεκαετίας σχεδόν μηδενικές ή πολύ χαμηλές οι ενεργειακές ανάγκες όλων των νέων κτιρίων, ώστε να χαρακτηρίζονται κτίρια με σχεδόν μηδενική κατανάλωση ενέργειας (ΚΣΜΚΕ). Ωστόσο, το υφιστάμενο κτιριακό απόθεμα αποτελείται από παλαιά και ενεργειακά μη αποδοτικά κτίρια και ανακαινίζεται με βραδύ ρυθμό. Σύμφωνα με την ΟΕΑΚ, το απόθεμα των υφιστάμενων κτιρίων πρέπει επίσης να μετατραπεί βαθμιαία ώστε να πληρούνται παρόμοια πρότυπα.

Η πλήρης εφαρμογή και επιβολή της ισχύουσας ενεργειακής νομοθεσίας αναγνωρίζεται ως η πρώτη προτεραιότητα για τη δημιουργία της ενεργειακής ένωσης⁽¹⁾. Σύμφωνα με το ισχύον νομικό πλαίσιο, δύο βασικές απαιτήσεις είναι να εξασφαλιστεί ότι όλα τα νέα κτίρια θα είναι κτίρια με σχεδόν μηδενική κατανάλωση ενέργειας έως τις 31 Δεκεμβρίου 2020 (δύο έτη νωρίτερα, τα δημόσια κτίρια) και να υποστηριχθεί η μετατροπή του κτιριακού αποθέματος ώστε να πληρούνται τα πρότυπα ΚΣΜΚΕ.

2. ΠΛΑΙΣΙΟ: ΟΙ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΤΗΣ ΟΕΑΚ ΓΙΑ ΤΑ ΚΣΜΚΕ

2.1. Η έννοια του ΚΣΜΚΕ

Σύμφωνα με το άρθρο 2 παράγραφος 2 της ΟΕΑΚ ως ΚΣΜΚΕ ορίζεται «κτίριο με πολύ υψηλή ενεργειακή απόδοση, προσδιοριζόμενη σύμφωνα με το παράρτημα Ι. Η σχεδόν μηδενική ή πολύ χαμηλή ποσότητα ενέργειας που απαιτείται θα πρέπει να συνίσταται σε πολύ μεγάλο βαθμό σε ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές, περιλαμβανομένης της παραγομένης επιτόπου ή πλησίον του κτιρίου».

Σύμφωνα με το πρώτο μέρος του ορισμού, η ενεργειακή απόδοση είναι το καθοριστικό στοιχείο για τον χαρακτηρισμό κτιρίου ως «ΚΣΜΚΕ». Η ενεργειακή απόδοση πρέπει να είναι πολύ υψηλή, και προσδιορίζεται σύμφωνα με το παράρτημα Ι της ΟΕΑΚ. Στο δεύτερο μέρος του ορισμού προβλέπονται κατευθυντήριες αρχές προς επίτευξη αυτής της πολύ υψηλής απόδοσης, συγκεκριμένα κάλυψη, σε πολύ μεγάλο βαθμό, της συνακόλουθης πολύ χαμηλής ποσότητας ενέργειας με ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές.

Η έννοια του ΚΣΜΚΕ αποτυπώνει το γεγονός ότι η ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές και τα μέτρα απόδοσης είναι αλληλένδετα. Ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές παραγόμενη στα κτίρια θα μειώνει την καθαρή παρεχόμενη ενέργεια. Σε πολλές περιπτώσεις η επιτόπου παραγόμενη ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές δεν θα είναι αρκετή για τη μείωση των ενεργειακών αναγκών κοντά στο μηδέν χωρίς περαιτέρω μέτρα ενεργειακής απόδοσης ή για σημαντική μείωση των συντελεστών πρωτογενούς ενέργειας για τις εκτός του χώρου των εγκαταστάσεων ανανεώσιμες πηγές ενέργειας. Ως εκ τούτου, όλο και πιο αυστηρές απαιτήσεις για την υψηλή απόδοση των ΚΣΜΚΕ θα αποφέρουν επίσης κλιμάκωση της χρήσης της παραγόμενης στα κτίρια ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές και θα πρέπει να έχουν ως αποτέλεσμα την προσαρμογή των συντελεστών πρωτογενούς ενέργειας για τις εκτός του χώρου των εγκαταστάσεων ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, συνυπολογιζόμενου του μεριδίου τους σε ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές.

Η ΟΕΑΚ θέτει τον γενικό ορισμό των ΚΣΜΚΕ, αλλά εναπόκειται στα κράτη μέλη η ευθύνη για τις λεπτομέρειες της πρακτικής εφαρμογής του (π.χ. τι είναι η «πολύ υψηλή ενεργειακή απόδοση» και ποιο είναι το συνιστώμενο σημαντικό μερίδιο της «ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές») κατά τη μεταφορά του άρθρου 9 της οδηγίας στην εσωτερική έννομη τάξη τους.

2.1.1. Τι είναι η ενεργειακή απόδοση κτιρίου «σχεδόν μηδενικής κατανάλωσης ενέργειας»;

Η ενεργειακή απόδοση ορίζεται⁽²⁾ ως «[...] η ποσότητα ενέργειας που χρειάζεται για να ικανοποιηθεί η ενεργειακή ζήτηση που συνδέεται με την τυπική χρήση του κτιρίου, η οποία περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, την ενέργεια που χρησιμοποιείται για θέρμανση, ψύξη, εξαερισμό, παραγωγή ζεστού νερού και φωτισμό». Ο κατ' εξουσιοδότηση κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 244/2012 της Επιτροπής⁽³⁾ και οι κατευθυντήριες γραμμές που τον συνοδεύουν⁽⁴⁾ παρέχουν χρήσιμη καθοδήγηση σχετικά με τον τρόπο υπολογισμού της ενεργειακής απόδοσης των κτιρίων⁽⁵⁾.

⁽¹⁾ COM(2015) 80 final.

⁽²⁾ Άρθρο 2 παράγραφος 4.

⁽³⁾ Κατ' εξουσιοδότηση κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 244/2012 της Επιτροπής, της 16ης Ιανουαρίου 2012, προς συμπλήρωση της οδηγίας 2010/31/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την ενεργειακή απόδοση των κτηρίων με τον καθορισμό συγκριτικού μεθοδολογικού πλαισίου για τον υπολογισμό των επιπέδων βέλτιστου κόστους των ελάχιστων απαιτήσεων ενεργειακής απόδοσης των κτηρίων και των δομικών στοιχείων (ΕΕ L 81 της 21.3.2012, σ. 18).

⁽⁴⁾ Κατευθυντήριες γραμμές για τον καθορισμό μεθοδολογικού πλαισίου για τον υπολογισμό των επιπέδων βέλτιστου κόστους των ελάχιστων απαιτήσεων ενεργειακής απόδοσης (ΕΕ C 115 της 19.4.2012, σ. 1).

⁽⁵⁾ Βλέπε πίνακα στη σελίδα 10 των κατευθυντήριων γραμμών.

Σύμφωνα με το παράρτημα I σημείο 3 του κανονισμού, ο υπολογισμός της ενεργειακής απόδοσης αρχίζει με τον υπολογισμό της τελικής απαιτούμενης ενέργειας ⁽⁶⁾ για θέρμανση και ψύξη, και ολοκληρώνεται με τον υπολογισμό της καθαρής πρωτογενούς ενέργειας. Η «πορεία» του υπολογισμού είναι από τις ανάγκες του κτιρίου προς την πηγή (δηλαδή στον καθορισμό της πρωτογενούς ενέργειας).

Σύμφωνα με την ΟΕΑΚ, τα κράτη μέλη μπορούν να χρησιμοποιούν τους δικούς τους εθνικούς συντελεστές πρωτογενούς ενέργειας για τη μετατροπή της τελικής παρεχόμενης ενέργειας σε πρωτογενή ενέργεια και για τον υπολογισμό της ενεργειακής απόδοσης κτιρίου.

Η χρήση πρωτογενούς ενέργειας υπολογίζεται με τη χρήση συντελεστών πρωτογενούς ενέργειας ειδικών ανά φορέα ενέργειας (π.χ. ηλεκτρική ενέργεια, πετρέλαιο θέρμανσης, βιομάζα, τηλεθέρμανση και ψύξη). Στις κατευθυντήριες γραμμές που συνοδεύουν τον κατ' εξουσιοδότηση κανονισμό συνιστάται να χρησιμοποιείται τόσο για την παρεχόμενη όσο και για την εξαγόμενη ηλεκτρική ενέργεια ο ίδιος συντελεστής πρωτογενούς ενέργειας, ύψους 2,5.

Η ενέργεια που παράγεται επιτόπου (χρησιμοποιούμενη επιτόπου ή εξαγόμενη) μειώνει την απαιτούμενη πρωτογενή ενέργεια που αναλογεί στην παρεχόμενη ενέργεια.

Ο τελικός στόχος του υπολογισμού της ενεργειακής απόδοσης είναι να προσδιορίζεται η ετήσια συνολική κατανάλωση ενέργειας με βάση την καθαρή πρωτογενή ενέργεια, η οποία αντιστοιχεί στη χρήση ενέργειας για θέρμανση, ψύξη, αερισμό, ζεστό νερό χρήσης και φωτισμό. Αυτός ο ετήσιος υπολογισμός του ενεργειακού ισοζυγίου είναι σύμφωνος με το ισχύον πλαίσιο της ΟΕΑΚ. Ωστόσο, μελέτες δείχνουν ότι θα μπορούσαν να υπάρξουν πιθανά οφέλη από τον υπολογισμό του ενεργειακού ισοζυγίου σε βραχύτερα χρονικά διαστήματα (π.χ. ώστε να λαμβάνονται υπόψη ημερήσιες και εποχικές επιδράσεις) ⁽⁷⁾.

Σύμφωνα με το άρθρο 4 παράγραφος 1, στις ελάχιστες απαιτήσεις πρέπει να συνεκτιμώνται γενικές απαιτήσεις κλιματικών συνθηκών εσωτερικού χώρου, ώστε να αποφεύγονται ενδεχόμενες αρνητικές επιδράσεις όπως ο ανεπαρκής αερισμός. Για να αποφευχθεί η υποβάθμιση της ποιότητας του αέρα των εσωτερικών χώρων, καθώς και των συνθηκών άνεσης και υγείας στο κτιριακό απόθεμα της Ευρώπης ⁽⁸⁾, η σταδιακή αυστηροποίηση των ελάχιστων απαιτήσεων για την ενεργειακή απόδοση, που θα οφείλεται στην εφαρμογή των διατάξεων για τα ΚΣΜΚΕ σε ολόκληρη την Ευρώπη, θα πρέπει να συμβαδίζει με κατάλληλες στρατηγικές για το περιβάλλον των εσωτερικών χώρων.

Ομοίως, μελέτες ⁽⁹⁾ δείχνουν ότι νέα και ανακαινισμένα κτίρια συχνά δεν φθάνουν την επιδιωκόμενη ενεργειακή απόδοση. Θα πρέπει να υιοθετηθούν μηχανισμοί που να διακρίβνουν τον υπολογισμό της ενεργειακής απόδοσης ως προς την πραγματική χρήση ενέργειας.

2.1.2. Σχέση μεταξύ των βέλτιστων από πλευράς κόστους επιπέδων και ΚΣΜΚΕ

Η ΟΕΑΚ καθορίζει σύστημα συγκριτικής αξιολόγησης (αρχή της «βελτιστοποίησης του κόστους») για την καθοδήγηση των κρατών μελών κατά τον καθορισμό των απαιτήσεων ενεργειακής απόδοσης που περιλαμβάνονται σε εθνικούς ή περιφερειακούς οικοδομικούς κώδικες, και την τακτική επανεξέταση των απαιτήσεων αυτών. Σύμφωνα με την ΟΕΑΚ, με τη βελτιστοποίηση του κόστους ⁽¹⁰⁾ καθορίζεται το ελάχιστο επίπεδο επιδιωκόμενων στόχων τόσο για την ανακαίνιση κτιρίων όσο και για τα νέα κτίρια.

Σύμφωνα με τις απαιτήσεις βέλτιστου κόστους δυνάμει του άρθρου 5 της οδηγίας, οι εθνικές ελάχιστες απαιτήσεις ενεργειακής απόδοσης πρέπει να επανεξετάζονται ανά πενταετία και να ενισχύονται αν είναι σημαντικά χαμηλότερες από τα βέλτιστα από πλευράς κόστους εθνικά επίπεδα.

Με τη μεθοδολογία βέλτιστου κόστους παρέχεται η δυνατότητα στα κράτη μέλη να καθορίζουν το εύρος των απαιτήσεων ΚΣΜΚΕ για το 2020. Προς τούτο απαιτείται αξιολόγηση και σύγκριση των διαφόρων μέτρων για την ενεργειακή απόδοση και την ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές, τόσο μεμονωμένα όσο και στο σύνολό τους, ως μέρος των δεσμών μέτρων που θα εφαρμόζονται στα κτίρια αναφοράς.

Ως εκ τούτου, για τον ορισμό και την επίτευξη του επιπέδου ΚΣΜΚΕ, τα κράτη μέλη δύνανται να χρησιμοποιούν διάφορους συνδυασμούς μέτρων σχετικά με τη μόνωση ή άλλα μέτρα ενεργειακής απόδοσης, την ενσωμάτωση άκρως αποδοτικών τεχνικών συστημάτων κτιρίων και τη χρήση επιτόπου ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές ⁽¹¹⁾. Στο πλαίσιο των υπολογισμών του βέλτιστου κόστους, τα κράτη μέλη πρέπει να διερευνούν τη συμβολή καθενός από αυτά τα τρία είδη μέτρων.

⁽⁶⁾ Οι έννοιες «απαιτούμενη ενέργεια», «παρεχόμενη ενέργεια» και «καθαρή πρωτογενής ενέργεια» ορίζονται στον κατ' εξουσιοδότηση κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 244/2012 και στις κατευθυντήριες γραμμές που τον συνοδεύουν.

⁽⁷⁾ Βλέπε για παράδειγμα «Analysis of load match and grid interaction indicators in net zero energy buildings with simulated and monitored data» (Ανάλυση των δεικτών αλληλεπίδρασης μεταξύ προσαρμογής φορτίου σε κτίρια μηδενικής κατανάλωσης ενέργειας και δικτύου, με βάση δεδομένα προσομοίωσης και καταγραφέντα δεδομένα), *Applied Energy*, 31 Δεκεμβρίου 2014, σελίδες 119-131.

⁽⁸⁾ Έκθεση του ΚΚΕρ με τίτλο «Promoting healthy and energy efficient buildings in the European Union» (Πρόωθηση υγιεινών και ενεργειακά αποδοτικών κτιρίων στην Ευρωπαϊκή Ένωση), 2016.

⁽⁹⁾ Βλέπε για παράδειγμα «Predicted vs. actual energy performance of non-domestic buildings: Using post-occupancy evaluation data to reduce the performance gap», Anna Carolina Menezes, Andrew Cripps, Dino Bouchlaghem & Richard Buswell (2012), *Applied Energy*, τεύχος 97, σ. 355-364, <http://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0306261911007811>

⁽¹⁰⁾ Ήτοι, το επίπεδο ενεργειακής απόδοσης που έχει ως αποτέλεσμα το χαμηλότερο κόστος κατά την εκτιμώμενη διάρκεια του κύκλου ζωής του κτιρίου.

⁽¹¹⁾ «Ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές»: ενέργεια από ανανεώσιμες μη ορυκτές πηγές, δηλαδή αιολική, ηλιακή, αεροθερμική, γεωθερμική, υδροθερμική ενέργεια και ενέργεια από τον ωκεανό, υδροηλεκτρική, από βιομάζα, από τα εκλυόμενα στους χώρους υγειονομικής ταφής αέρια, από τα αέρια που παράγονται σε μονάδες επεξεργασίας λυμάτων και από τα βιοαέρια.

Τα κράτη μέλη οφείλουν να ορίσουν συντελεστές πρωτογενούς ενέργειας ανά φορέα ενέργειας. Αυτοί οι συντελεστές πρωτογενούς ενέργειας επιτρέπεται να βασίζονται σε εθνικές ή περιφερειακές μέσες τιμές, ή σε ειδικές τιμές. Οι συντελεστές αυτοί πρέπει να λαμβάνουν υπόψη το ενεργειακό περιεχόμενο από ανανεώσιμες πηγές της ενέργειας που παρέχεται στο κτίριο, συμπεριλαμβανομένης της ενέργειας από γειτονικές πηγές, ώστε να είναι ισοτιμη η βάση της επιτόπιας ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές και της εκτός του χώρου των εγκαταστάσεων παραγόμενης ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές.

Είναι σημαντικό να λαμβάνεται υπόψη ότι, για το μεγαλύτερο μέρος των νέων κτιρίων, η έννοια του κτιρίου με σχεδόν μηδενική κατανάλωση ενέργειας θα εφαρμόζεται από τον Ιανουάριο του 2021 (στα νέα δημόσια κτίρια από τον Ιανουάριο του 2019). Το κόστος της τεχνολογίας είναι πιθανό να είναι έως τότε χαμηλότερο, επειδή θα είναι πιο ώριμες οι αγορές και μεγαλύτερες οι ποσότητες. Ως εκ τούτου, είναι πιθανό ότι τα επίπεδα για τα ΚΣΜΚΕ θα αντιστοιχούν στο βέλτιστο από πλευράς κόστους επίπεδο για το 2020.

Τα στοιχεία δείχνουν ότι ο συνδυασμός των υφιστάμενων τεχνολογιών που σχετίζονται με την εξοικονόμηση ενέργειας, την ενεργειακή απόδοση και την ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές επαρκεί για την επίτευξη κατάλληλου στόχου για κτίρια με σχεδόν μηδενική κατανάλωση ενέργειας ⁽¹²⁾. Δεν έχει διαπιστωθεί τεχνολογικό χάσμα που θα χρειαζόταν να γεφυρωθεί έως το 2021. Από την ανάλυση των εκδόσεων σχετικά με το βέλτιστο κόστος, που απαιτείται βάσει του άρθρου 5 της ΟΕΑΚ, προκύπτει ότι είναι εφικτή η ομαλή μετάβαση από τη βελτιστοποίηση του κόστους στα ΚΣΜΚΕ ⁽¹³⁾.

Κάθε πενταετής κύκλος βελτιστοποίησης του κόστους παρέχει την ευκαιρία να κωδικοποιούνται οι αυξήσεις ενεργειακής απόδοσης σε εθνικούς οικοδομικούς κώδικες, καθώς αποδεικνύεται η χρησιμότητα των νέων τεχνολογιών, και τη δυνατότητα να τροποποιούνται οι κανόνες για την απόδοση των κτιρίων ώστε να γεφυρωθεί το χάσμα με τα βέλτιστα από πλευράς κόστους επίπεδα. Μετά το 2020 η αρχή της βελτιστοποίησης του κόστους θα καθιστά δυνατή τη συνεχή βελτίωση του επιπέδου των επιδιωκόμενων στόχων με τις απαιτήσεις ΚΣΜΚΕ για νέα κτίρια, στο πλαίσιο της τακτικής επανεξέτασης των εθνικών οικοδομικών κωδίκων για τα νέα και τα υφιστάμενα κτίρια.

2.1.3. Με ποιον τρόπο συμβάλλουν οι ανανεώσιμες πηγές ενέργειας;

Ιδιαίτερα σημαντικός σκοπός ήταν η ενσωμάτωση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στην υλοποίηση των διατάξεων ΚΣΜΚΕ σε εθνικό επίπεδο. Η οδηγία 2009/28/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽¹⁴⁾ (εφεξής «οδηγία ΑΠΕ») απαιτεί από τα κράτη μέλη να εισάγουν στους οικείους οικοδομικούς κανονισμούς και κώδικες κατάλληλα μέτρα για να αυξήσουν το μερίδιο κάθε μορφής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές στον οικοδομικό τομέα ⁽¹⁵⁾.

Τα μέτρα αυτά συμπληρώνουν τις απαιτήσεις ΚΣΜΚΕ της ΟΕΑΚ. Εξυπακούεται ότι οι διατάξεις της ΟΕΑΚ προωθούν τη χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, ιδίως επιτόπου, καθώς η ενέργεια που παράγεται στα κτίρια μειώνει την πρωτογενή ενέργεια που αντιστοιχεί στην παρεχόμενη ενέργεια. Με τον τρόπο αυτό η επιτόπια ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές αποτελεί πάντοτε μέρος του υπολογισμού της ενεργειακής απόδοσης των κτιρίων.

Πολλά κράτη μέλη απαιτούν μερίδιο ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές στην πρωτογενή ενέργεια που χρησιμοποιείται ή ελάχιστο ποσοστό ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές σε kWh/(m².έτος), ενώ άλλα κράτη μέλη χρησιμοποιούν έμμεση απαίτηση, π.χ. χαμηλό ποσοστό χρήσης πρωτογενούς ενέργειας από μη ανανεώσιμες πηγές, το οποίο είναι δυνατόν να επιτευχθεί μόνο εφόσον είναι ενταγμένη στον σχεδιασμό του κτιρίου η χρήση ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές ⁽¹⁶⁾. Η ευελιξία αυτή καθιστά δυνατή την προσαρμογή στις εθνικές και τις τοπικές συνθήκες (είδος κτιρίου, κλίμα, κόστος και προβασιμότητα συγκρίσιμων τεχνολογιών ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, βέλτιστος συνδυασμός με μέτρα από πλευράς ζήτησης, πυκνότητα δόμησης κ.λπ.). Τα συχνότερα εφαρμοζόμενα συστήματα ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές για ΚΣΜΚΕ είναι ηλιοθερμικά και φωτοβολταϊκά συστήματα εγκατεστημένα στα κτίρια. Άλλες ανανεώσιμες πηγές ενέργειας που χρησιμοποιούνται σε αυτά τα κτίρια είναι η γεωθερμική ενέργεια (αντλίες θερμότητας με πηγή θερμότητας το έδαφος) και η βιομάζα.

Για παράδειγμα, οι τεχνολογίες για ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές, π.χ. τα ηλιοθερμικά και φωτοβολταϊκά συστήματα, είναι οικονομικά αποδοτικότερες στις κλιματικές συνθήκες της Μεσογείου (που χαρακτηρίζονται από υψηλότερο επίπεδο ηλιακής ακτινοβολίας) από ό,τι σε άλλα κλίματα. Ως εκ τούτου, είναι δυνατόν να είναι σχετικά υψηλότερη η συμβολή των τεχνολογιών αυτών σε αυστηρότερες απαιτήσεις για την ενεργειακή απόδοση.

⁽¹²⁾ «Towards nearly zero-energy buildings — Definition on common principles under the EPBD» (Προς τα κτίρια σχεδόν μηδενικής κατανάλωσης ενέργειας — Ορισμός κοινών αρχών σύμφωνα με την ΟΕΑΚ) (http://ec.europa.eu/energy/sites/ener/files/documents/nzeb_full_report.pdf), μελέτη που εκπονήθηκε από την Ecofys για την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, ΓΔ Ενέργειας.

⁽¹³⁾ Έκθεση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο με τίτλο «Πρόοδος των κρατών μελών στην επίτευξη επιπέδων βέλτιστου κόστους των ελάχιστων απαιτήσεων ενεργειακής απόδοσης».

⁽¹⁴⁾ Οδηγία 2009/28/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Απριλίου 2009, σχετικά με την προώθηση της χρήσης ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές και την τροποποίηση και τη συνακόλουθη κατάργηση των οδηγιών 2001/77/ΕΚ και 2003/30/ΕΚ (ΕΕ L 140 της 5.6.2009, σ. 16).

⁽¹⁵⁾ Βλέπε άρθρο 13 παράγραφος 4 της οδηγίας ΑΠΕ.

⁽¹⁶⁾ EPBD Concerted Action III book, 2016.

Όσον αφορά την εκτός του χώρου των εγκαταστάσεων ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές, συμπεριλαμβανομένης της γειτονικής όπως της τηλεθέρμανσης και τηλεψύξης ⁽¹⁷⁾, το μερίδιο της ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας στο μείγμα των φορέων ενέργειας (για παράδειγμα, στο μείγμα του δικτύου ηλεκτρικής ενέργειας όταν πρόκειται για τον ενεργειακό φορέα «ηλεκτρισμός») θα επηρεάζει την ενεργειακή απόδοση του κτιρίου μέσω των συντελεστών πρωτογενούς ενέργειας. Τα κράτη μέλη αξιοποιούν αυτή την ευελιξία όπως προκύπτει από τους κατά κανόνα σημαντικά διαφορετικούς συντελεστές πρωτογενούς ενέργειας για τους διαφορετικούς φορείς ενέργειας, και ιδίως για τις περισσότερες ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και τις σχετικές τεχνολογίες ⁽¹⁸⁾.

2.2. Τι πρέπει να καλύπτουν οι εθνικά εφαρμοζόμενοι ορισμοί των ΚΣΜΚΕ;

Τα περισσότερα κράτη μέλη ⁽¹⁹⁾ χρησιμοποιούν ήδη δείκτη χρήσης πρωτογενούς ενέργειας σε kWh/(m².έτος), σύμφωνα με το παράρτημα Ι. Επιπλέον, τα κράτη μέλη συχνά περιλαμβάνουν άλλες παραμέτρους, π.χ. συντελεστές θερμοπερατότητας στοιχείων του κελύφους κτιρίου, καθαρή και τελική ενέργεια για θέρμανση και ψύξη και εκπομπές CO₂.

Το 60 % περίπου των κρατών μελών έχουν καθορίσει τις λεπτομέρειες εφαρμογής του ορισμού ΚΣΜΚΕ σε νομικό έγγραφο (π.χ. οικοδομικούς κανονισμούς και διατάγματα για την ενέργεια).

Στις λεπτομέρειες όσον αφορά την πρακτική εφαρμογή του ορισμού των κτιρίων με σχεδόν μηδενική κατανάλωση ενέργειας από τα κράτη μέλη πρέπει να περιλαμβάνεται αριθμητικός δείκτης της χρήσης πρωτογενούς ενέργειας σε kWh/(m².έτος) ⁽²⁰⁾. Αυτές οι λεπτομέρειες εφαρμογής πρέπει να περιλαμβάνονται στα εθνικά μέτρα μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο ή στο εθνικό σχέδιο για την αύξηση του αριθμού των ΚΣΜΚΕ.

2.3. Νέα κτίρια: χρονοδιάγραμμα για στόχους ΚΣΜΚΕ

Σύμφωνα με το άρθρο 9 παράγραφος 1 της ΟΕΑΚ, απαιτείται από τα κράτη μέλη:

«[...] να μεριμνούν ώστε:

- α) έως τις 31 Δεκεμβρίου 2020 όλα τα νέα κτίρια να αποτελούν κτίρια με σχεδόν μηδενική κατανάλωση ενέργειας· και
- β) μετά τις 31 Δεκεμβρίου 2018 τα νέα κτίρια που στεγάζουν δημόσιες αρχές ή είναι ιδιοκτησίας τους να αποτελούν κτίρια με σχεδόν μηδενική κατανάλωση ενέργειας».

Η εθνική νομοθεσία για τη μεταφορά των απαιτήσεων του άρθρου 9 παράγραφος 1 πρέπει να περιέχει διατάξεις, μέτρα ή πολιτικές που να εξασφαλίζουν ότι έως τις 31 Δεκεμβρίου 2020 όλα τα νέα κτίρια θα αποτελούν κτίρια με σχεδόν μηδενική κατανάλωση ενέργειας. Το ίδιο ισχύει για τα νέα κτίρια που στεγάζουν δημόσιες αρχές ή είναι ιδιοκτησίας τους, τα οποία θα πρέπει να αποτελούν κτίρια με σχεδόν μηδενική κατανάλωση ενέργειας έως τις 31 Δεκεμβρίου 2018.

Στο πλαίσιο της προετοιμασίας της εφαρμογής του άρθρου 9 παράγραφος 1, τα εθνικά σχέδια αύξησης του αριθμού των κτιρίων με σχεδόν μηδενική κατανάλωση ενέργειας έπρεπε να περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, τους ενδιάμεσους στόχους για τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης των νέων κτιρίων έως το 2015. Οι στόχοι αυτοί θα μπορούσαν να αφορούν το ελάχιστο ποσοστό των νέων κτιρίων που θα έπρεπε να είναι κτίρια με σχεδόν μηδενική κατανάλωση ενέργειας έως την εν λόγω ημερομηνία.

Τα κράτη μέλη οφείλουν να διασφαλίζουν ότι οι απαιτήσεις του άρθρου 9 παράγραφος 1 στοιχείο α) πληρούνται έως τις 31 Δεκεμβρίου 2020 και οι απαιτήσεις του άρθρου 9 παράγραφος 1 στοιχείο β) έως τις 31 Δεκεμβρίου 2018. Αν και οι ημερομηνίες αυτές είναι μελλοντικές, η προθεσμία μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο του άρθρου 9 ήταν η 9η Ιανουαρίου 2013 ⁽²¹⁾. Από την ημερομηνία αυτή όλες οι διατάξεις του άρθρου 9 για τα ΚΣΜΚΕ πρέπει να αποτυπώνονται στα εθνικά μέτρα μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο. Η μακροχρόνια αυτή πορεία είναι απαραίτητη δεδομένου του χρόνου που απαιτείται για τον σχεδιασμό, την έκδοση άδειας και την κατασκευή κτιρίου.

Με τον καθορισμό αυτών των στόχων στην εθνική νομοθεσία παρέχεται διαφάνεια σχετικά με τους πολιτικούς στόχους και προβλεψιμότητα στους οικονομικούς φορείς και σε άλλα ενδιαφερόμενα μέρη σχετικά με τις μελλοντικές απαιτήσεις για την ενεργειακή απόδοση των νέων κτιρίων.

Επιπλέον, σύμφωνα με το άρθρο 9 παράγραφος 1, τα κράτη μέλη οφείλουν να διασφαλίσουν ότι μέχρι τις αντίστοιχες ημερομηνίες όλα τα νέα κτίρια θα είναι «κτίρια με σχεδόν μηδενική κατανάλωση ενέργειας». Ως εκ τούτου, οι πολίτες που θα αγοράσουν νεόδμητα κτίρια ή διαμερίσματα το 2021 αναμένουν ότι η αγορά θα έχει εξελιχθεί σύμφωνα με τους εν λόγω στόχους και ότι τα κτίρια θα είναι ΚΣΜΚΕ.

Η πείρα στον κατασκευαστικό τομέα δείχνει ότι η προβλεπόμενη προθεσμία για το τέλος της κατασκευής ή ολοκλήρωσης κτιρίου μπορεί να είναι αβέβαιη και ότι είναι πιθανό να προκύψουν καθυστερήσεις. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τη διάρκεια ισχύος των οικοδομικών αδειών κατασκευής, τη διάρκεια ανέγερσης και αποπεράτωσης των οικοδομικών εργασιών και τους στόχους του άρθρου 9 παράγραφος 1 της ΟΕΑΚ, ώστε να αποφύγουν την καταστρατήγηση της υποχρέωσής τους να μεριμνήσουν ώστε «όλα τα νέα κτίρια να αποτελούν κτίρια με σχεδόν μηδενική κατανάλωση ενέργειας έως τον Ιανουάριο 2021».

⁽¹⁷⁾ Η εξάπλωση στην αγορά της ΕΕ συστημάτων τηλεθέρμανσης και τηλεψύξης έχει φθάσει σε περίπου 10-13 % της παρεχόμενης ενέργειας θέρμανσης και ψύξης.

⁽¹⁸⁾ Βλέπε υποσημείωση 12.

⁽¹⁹⁾ 23 κράτη μέλη και μία από τις περιφέρειες του Βελγίου.

⁽²⁰⁾ Σύμφωνα με το άρθρο 9 παράγραφος 3 στοιχείο α).

⁽²¹⁾ Άρθρο 28 παράγραφος 1 δεύτερο εδάφιο.

2.4. Οι πολιτικές και τα μέτρα για την προώθηση των ΚΣΜΚΕ

Σύμφωνα με το άρθρο 9 παράγραφος 1, τα κράτη μέλη οφείλουν να καταρτίσουν εθνικά σχέδια αύξησης του αριθμού των ΚΣΜΚΕ. Τα ελάχιστα στοιχεία που πρέπει να περιλαμβάνονται στα εθνικά σχέδια καθορίζονται στο άρθρο 9 παράγραφος 3 ως εξής:

«Τα εθνικά σχέδια περιλαμβάνουν μεταξύ άλλων τα εξής στοιχεία:

- α) λεπτομέρειες όσον αφορά την πρακτική εφαρμογή του ορισμού των κτιρίων με σχεδόν μηδενική κατανάλωση ενέργειας από τα κράτη μέλη, που απηχεί τις εθνικές, περιφερειακές ή τοπικές συνθήκες, περιλαμβανομένου αριθμητικού δείκτη της χρήσης πρωτογενούς ενέργειας σε kWh/m² κατ' έτος [...]
- β) τους ενδιάμεσους στόχους για τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης των νέων κτιρίων έως το 2015 [...]
- γ) πληροφορίες σχετικά με τις πολιτικές και τα οικονομικά ή άλλα μέτρα [...], περιλαμβανομένων λεπτομερειών όσον αφορά τις εθνικές απαιτήσεις και μέτρα για τη χρήση ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές στα νέα κτίρια και τα υφιστάμενα κτίρια που υφίστανται ανακαίνιση μεγάλης κλίμακας στο πλαίσιο του άρθρου 13 παράγραφος 4 της οδηγίας 2009/28/ΕΚ και των άρθρων 6 και 7 της παρούσας οδηγίας».

2.5. Στήριξη για τη μετατροπή υφιστάμενων κτιρίων σε ΚΣΜΚΕ

Η ΟΕΑΚ περιλαμβάνει επίσης υποχρεώσεις για ΚΣΜΚΕ σχετικά με υφιστάμενα κτίρια χωρίς προθεσμίες ή την υποχρέωση να καθορίζονται ελάχιστες απαιτήσεις ενεργειακής απόδοσης. Σύμφωνα με το άρθρο 9 παράγραφος 2 της ΟΕΑΚ, τα κράτη μέλη «ακολουθώντας το παράδειγμα του δημόσιου τομέα, αναπτύσσουν επίσης πολιτικές και λαμβάνουν μέτρα, θέτοντας π.χ. στόχους για την ενθάρρυνση της μετατροπής κτιρίων σε κτίρια με σχεδόν μηδενική κατανάλωση ενέργειας, και ενημερώνουν σχετικά την Επιτροπή με τα εθνικά τους σχέδια [...]».

Στη στήριξη της μετατροπής των υφιστάμενων κτιριακών αποθεμάτων σε ΚΣΜΚΕ δυνάμει του άρθρου 9 παράγραφος 2 της ΟΕΑΚ θα πρέπει να συμπεριλαμβάνεται η αύξηση της παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές [άρθρο 9 παράγραφος 3 στοιχείο γ)]. Επιπλέον, σύμφωνα με το άρθρο 13 παράγραφος 6 της οδηγίας ΑΠΕ, απαιτείται από τα κράτη μέλη να προωθούν, με τους οικείους οικοδομικούς κώδικες και κανονισμούς, τη χρήση ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές για θέρμανση και ψύξη.

Κατά συνέπεια, το άρθρο 9 παράγραφος 2 στοχεύει στη ριζικότερη ανακαίνιση, με τη θέσπιση εθνικών πολιτικών στήριξης για την ανακαίνιση υφιστάμενων κτιρίων ριζικότερα, σε επίπεδα ΚΣΜΚΕ. Η υποχρέωση που προβλέπεται στο άρθρο 9 παράγραφος 2 της ΟΕΑΚ συμπληρώνεται, σύμφωνα με το άρθρο 4 της οδηγίας 2012/27/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁽²²⁾ (ΟΕΑ), με εθνική μακροπρόθεσμη στρατηγική για το κτιριακό απόθεμα, η οποία θα πρέπει να έχει ως αποτέλεσμα αύξηση των ποσοστών ανακαινίσεων, με την κινητοποίηση χρηματοδοτικών πόρων και επενδύσεων στον τομέα της ανακαίνισης κτιρίων. Αυτή η μακροπρόθεσμη στρατηγική ανακαίνισης συγκεντρώνει τα ανωτέρω στοιχεία της ΟΕΑ (ποσοστό ανακαίνισης) και της ΟΕΑΚ (ριζική ανακαίνιση).

Στον ορισμό-πλαίσιο του ΚΣΜΚΕ που περιλαμβάνεται στην ΟΕΑΚ δεν γίνεται διαφοροποίηση μεταξύ νέων και υφιστάμενων κτιρίων. Η διαφοροποίηση αυτή ενδεχομένως να ήταν παραπλανητική για τους καταναλωτές, όπως θα συνέβαινε αν υπήρχαν χωριστές κατατάξεις πιστοποίησης ενεργειακής απόδοσης για νέα και υφιστάμενα κτίρια.

«Μετατροπή σε ΚΣΜΚΕ» σημαίνει λοιπόν τη μετατροπή τάξης μεγέθους που καθιστά δυνατή την τήρηση των απαιτήσεων ενεργειακής απόδοσης σε επίπεδο ΚΣΜΚΕ. Αυτό δεν αποκλείει διαφορετικά χρονοδιαγράμματα και χρηματοδοτική στήριξη για τα υφιστάμενα κτίρια, λαμβανομένου υπόψη ότι για τα υφιστάμενα κτίρια απαιτείται περισσότερος χρόνος ώστε να επιτευχθούν βέλτιστα από πλευράς κόστους επίπεδα ΚΣΜΚΕ.

3. Η ΠΡΟΟΔΟΣ ΤΩΝ ΚΡΑΤΩΝ ΜΕΛΩΝ ΣΤΟ ΘΕΜΑ ΤΩΝ ΚΣΜΚΕ

3.1. Εφαρμοζόμενοι εθνικοί ορισμοί ΚΣΜΚΕ

Δεν είναι συγκρίσιμοι οι αριθμητικοί δείκτες των διαφόρων κρατών μελών λόγω των διαφορετικών μεθόδων υπολογισμού της ενεργειακής απόδοσης που χρησιμοποιούνται⁽²³⁾. Μερικά κράτη μέλη έχουν διευρύνει το πεδίο εφαρμογής του αριθμητικού δείκτη συμπεριλαμβάνοντας μη υποχρεωτικές ενεργειακές χρήσεις, π.χ. τη χρήση ενέργειας από συσκευές. Σύμφωνα με αποδεικτικά στοιχεία, η συμπερίληψη του φωτισμού και των συσκευών είναι δυνατόν να αποφέρει βελτιστες λύσεις, ιδίως όσον αφορά τη χρήση ηλεκτρικής ενέργειας⁽²⁴⁾.

⁽²²⁾ Οδηγία 2012/27/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 25ης Οκτωβρίου 2012 για την ενεργειακή απόδοση, την τροποποίηση των οδηγιών 2009/125/ΕΚ και 2010/30/ΕΕ και την κατάργηση των οδηγιών 2004/8/ΕΚ και 2006/32/ΕΚ (ΕΕ L 315 της 14.11.2012, σ. 1).

⁽²³⁾ Με τις υπό εξέλιξη εργασίες τυποποίησης και έργα, π.χ. το έργο GE²O (<http://www.geoclusters.eu/>), επιδιώκεται υπέρβαση αυτού του περιορισμού, με παράλληλη αναγνώριση φυσικών διαφορών, όπως το κλίμα.

⁽²⁴⁾ Modelling of optimal paths to reach NZEB for new constructions in Europe, που παρουσίασε η κ. Delia D'Agostino κατά τη διάσκεψη WSED τον Φεβρουάριο 2016 (<http://www.wsed.at/en/programme/young-researchers-conference-energy-efficiency-biomass/>).

Με αυτήν την επιφύλαξη, από τα διαθέσιμα αποδεικτικά στοιχεία ⁽²⁵⁾ προκύπτει ότι στις περιπτώσεις που έχει καθοριστεί αριθμητικός δείκτης είναι μεγάλο το εύρος των απαιτούμενων τιμών —από 0 kWh/(m².έτος) έως 270 kWh/(m².έτος) (όπου συμπεριλαμβάνεται η χρήση ενέργειας από συσκευές)- και αφορά κυρίως τη χρήση πρωτογενούς ενέργειας σε kWh/m²/έτος. Οι υψηλότερες αριθμητικές τιμές αφορούν κυρίως νοσοκομεία και άλλα ειδικά κτίρια μη προοριζόμενα για κατοικία.

Για τις κατοικίες τα περισσότερα κράτη μέλη έχουν θέσει ως στόχο η χρήση πρωτογενούς ενέργειας να μην υπερβαίνει την τιμή των 50 kWh/(m².έτος). Η μέγιστη χρήση πρωτογενούς ενέργειας κυμαίνεται μεταξύ 20 kWh/(m².έτος) στη Δανία ή 33 kWh/(m².έτος) στην Κροατία (παράλια) και 95 kWh/(m².έτος) στη Λετονία. Αρκετές χώρες [Βέλγιο (Βρυξέλλες), Εσθονία, Γαλλία, Ιρλανδία, Σλοβακία, Ηνωμένο Βασίλειο, Βουλγαρία, Δανία, Κροατία (ηπειρωτική), Μάλτα, Σλοβενία] έχουν θέσει στόχο 45 ή 50 kWh/(m².έτος) ⁽²⁶⁾.

Όσον αφορά το μερίδιο της ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, αναφέρονται αρκετά διαφορετικές τιμές, καθώς λίγες είναι οι χώρες που έχουν ορίσει ελάχιστο ποσοστό, ενώ οι περισσότερες προβαίνουν σε ποιοτικές δηλώσεις.

Κανένα κράτος μέλος δεν ανέφερε νομοθετικό καθεστώς για τη μη εφαρμογή των απαιτήσεων για τα ΚΣΜΚΕ σε ειδικές και δικαιολογημένες περιπτώσεις κατά τις οποίες η ανάλυση της σχέσης κόστους — οφέλους για τον οικονομικό κύκλο ζωής συγκεκριμένου κτιρίου έχει αρνητικό αποτέλεσμα, όπως επιτρέπεται βάσει του άρθρου 9 παράγραφος 6 της ΟΕΑΚ.

3.2. Οι πολιτικές και τα μέτρα για την προώθηση των ΚΣΜΚΕ

Αξιολόγηση της κατάστασης τον Οκτώβριο 2014 ⁽²⁷⁾ κατέδειξε ότι τα κράτη μέλη ανέφεραν στα εθνικά τους σχέδια και στα εθνικά τους σχέδια δράσης για την ενεργειακή απόδοση ευρύ φάσμα πολιτικών και μέτρων για τη στήριξη των στόχων ΚΣΜΚΕ, μολονότι συχνά δεν είναι σαφές κατά πόσον τα μέτρα αυτά στοχεύουν ειδικά σε ΚΣΜΚΕ. Σε σχέση με την κατάσταση που αναφερόταν στην έκθεση προόδου της Επιτροπής του 2013 ⁽²⁸⁾ έχει αυξηθεί ο αριθμός των πολιτικών και των μέτρων που αναφέρθηκαν από τα κράτη μέλη.

Πάνω από τα δύο τρίτα των κρατών μελών έχουν θεσπίσει πολιτικές και μέτρα στις κατηγορίες της ευαισθητοποίησης και της εκπαίδευσης, της αυστηροποίησης των οικοδομικών κανονισμών και των πιστοποιητικών ενεργειακής απόδοσης. Περαιτέρω κέντρο βάρους για την προώθηση των ΚΣΜΚΕ είναι τα χρηματοδοτικά μέσα και μέτρα στήριξης, στα οποία συγκαταλέγονται π.χ. πολιτικές παροχής κινήτρων, δάνεια με μειωμένο επιτόκιο, φοροαπαλλαγές, πριμοδοτήσεις ενέργειας για ιδιώτες, καθεστώτα ενισχύσεων για την εγκατάσταση ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, καθοδήγηση και χρηματοδότηση πληθυσμών που διατρέχουν κίνδυνο και επιδοτούμενα επιτόκια στεγαστικών δανείων για ενεργειακά αποδοτικές κατοικίες.

Το μεγαλύτερο μέρος των πολιτικών και των μέτρων που αναφέρονται από τα κράτη μέλη ισχύει επίσης για τα δημόσια κτίρια. Το πεδίο εφαρμογής των μέτρων για τα δημόσια κτίρια ποικίλλει σημαντικά μεταξύ των κρατών μελών: σε μερικά κράτη καλύπτει μόνο τα κτίρια της κεντρικής δημόσιας διοίκησης, ενώ σε άλλα όλα τα δημόσια ιδιοκτησίας κτίρια ή όλα τα κτίρια δημόσιας χρήσης. Επιπλέον, μερικά κράτη μέλη έχουν επίσης ειδικά μέτρα για τα δημόσια κτίρια. Πρόκειται κυρίως για εκστρατείες παρακολούθησης (π.χ. το σύστημα «NRClick» για την καταγραφή της ενέργειας και τη σύγκριση των διαφόρων δήμων στο Βέλγιο) και έργα επίδειξης [π.χ. στη Γερμανία, το κτίριο μηδενικής κατανάλωσης ενέργειας της Ομοσπονδιακής Υπηρεσίας Περιβάλλοντος (Umweltbundesamt)].

Γενική επισκόπηση, σε επίπεδο ΕΕ, της κατάστασης των εθνικών σχεδίων ΚΣΜΚΕ εκπονήθηκε το 2015 ⁽²⁹⁾. Αυτή η πρόσφατη ανάλυση επιβεβαιώνει τη συνεχή πρόοδο, τόσο ποσοτική όσο και ποιοτική, των εθνικών μέτρων για την προώθηση των ΚΣΜΚΕ, συμπεριλαμβανομένων της λεπτομερούς εφαρμογής του ορισμού, των ενδιάμεσων στόχων έως το 2015 και των οικονομικών και άλλων πολιτικών. Στην έκθεση αυτή παρατίθενται διάφορα υποδειγματικά ή πρωτοπόρα πλαίσια άσκησης πολιτικής.

Μερικά κράτη μέλη υπολόγισαν κατ' εκτίμηση τα οφέλη της υλοποίησης ΚΣΜΚΕ. Δημιουργία νέων θέσεων πλήρους απασχόλησης: μεταξύ 649 και 1 180 στη Βουλγαρία, μεταξύ 4 100 και 6 200 στην Πολωνία, μεταξύ

⁽²⁵⁾ [http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52013DC0483R\(01\)&from=EL](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52013DC0483R(01)&from=EL). Η έκθεση αυτή περιλαμβάνει πληροφορίες από όλα τα κράτη μέλη πλην της Ελλάδας και της Ισπανίας, κράτη μέλη που δεν είχαν στείλει εθνικό πρόγραμμα ή ενιαίο υπόδειγμα έως τις 18 Σεπτεμβρίου 2014. Πιο πρόσφατος συνοπτικός πίνακας των εθνικών ορισμών ΚΣΜΚΕ είναι αναρτημένος στη διεύθυνση: <http://ec.europa.eu/energy/en/topics/energy-efficiency/buildings/nearly-zero-energy-buildings>

⁽²⁶⁾ Βλέπε τα στοιχεία που περιλαμβάνονται στη συνοπτική έκθεση του ΚΚΕρ σχετικά με τα εθνικά σχέδια για τα ΚΣΜΚΕ, 2016, ενημερωτικό δελτίο του BPIE (Buildings Performance Institute Europe) του Ιανουαρίου 2015 (http://bpie.eu/uploads/lib/document/attachment/128/BPIE_factsheet_nZEB_definitions_across_Europe.pdf) και επικαιροποιημένες πληροφορίες που δημοσιεύτηκαν από την Επιτροπή τον Οκτώβριο 2014 (<https://ec.europa.eu/energy/sites/ener/files/documents/Updated%20progress%20report%20NZE.pdf>).

⁽²⁷⁾ <https://ec.europa.eu/energy/sites/ener/files/documents/Updated%20progress%20report%20NZE.pdf>

⁽²⁸⁾ [http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52013DC0483R\(01\)&from=EL](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52013DC0483R(01)&from=EL)

⁽²⁹⁾ Συγκεφαλαιωτική έκθεση του ΚΚΕρ σχετικά με τα εθνικά σχέδια για τα ΚΣΜΚΕ, 2016, η οποία είναι αναρτημένη στον ακόλουθο δικτυακό τόπο: <http://iet.jrc.ec.europa.eu/energyefficiency/publications/all>

1 390 και 2 203 στη Ρουμανία. Η Βουλγαρία αναμένει πρόσθετες επενδύσεις μεταξύ 38 και 69 εκατ. EUR, η Πολωνία μεταξύ 240 και 365 εκατ. EUR και η Ρουμανία μεταξύ 82 και 130 εκατ. EUR. Προβλέπονται ελάχιστες απαιτήσεις για την πρωτογενή ενέργεια μεταξύ 70 kWh/m²/έτος (Βουλγαρία και Πολωνία) και 100 kWh/m²/έτος (Ρουμανία) το 2015, που θα κατέλθουν όμως σε 30 kWh και 50 kWh/m²/έτος το 2020. Το ποσοστό της ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές θα αυξηθεί από 20 % το 2015 σε 40 % το 2020. Οι εκπομπές CO₂ θα μειωθούν από 8-10 kgCO₂/m²/έτος σε 3-7 kgCO₂/m²/έτος το 2020.

Πρόσφατες μελέτες δείχνουν ότι είναι οικονομικά εφικτή εξοικονόμηση ενέργειας κατά 80 % και περισσότερο στις κατασκευές νέων ΚΣΜΚΕ στην Ευρώπη, αν και ο συνδυασμός των επιλεγόμενων μέτρων ποικίλλει σε μεγάλο βαθμό ανάλογα με το κλίμα. Τα αποτελέσματα δείχνουν πως μια ευρεία προσέγγιση για την ενεργειακή απόδοση σε συνδυασμό με μέτρα για την ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές είναι εφικτή σε ολόκληρη την ΕΕ, αλλά με διαφορετικό κόστος ⁽³⁰⁾.

4. ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ

4.1. Εφαρμογή του ορισμού των ΚΣΜΚΕ στην πράξη: σε ποιες περιπτώσεις είναι πολύ χαμηλό το επιδιωκόμενο επίπεδο ενεργειακής απόδοσης των ΚΣΜΚΕ;

Το παρόν τμήμα ορίζει τις γενικές αρχές και τους παράγοντες που καλούνται να λάβουν υπόψη τα κράτη μέλη κατά τη διαμόρφωση του ορισμού των ΚΣΜΚΕ που θα πρέπει να εφαρμοστεί σε εθνικό επίπεδο, σύμφωνα με την ΟΕΑΚ.

Δεν είναι εφικτό ενιαίο επιδιωκόμενο επίπεδο ΚΣΜΚΕ σε ολόκληρη την ΕΕ. Απαιτείται ευελιξία ώστε να λαμβάνονται υπόψη οι επιπτώσεις των κλιματικών συνθηκών στις ανάγκες θέρμανσης και ψύξης και η σχέση κόστους — αποτελεσματικότητας στις δέσμες μέτρων για την ενεργειακή απόδοση και τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας.

Ωστόσο, οι όροι «σχεδόν μηδενική» ή «πολύ χαμηλή ποσότητα» ενέργειας που υιοθετήθηκαν στην ΟΕΑΚ παρέχουν ενδείξεις ως προς την έκταση και τα όρια της διακριτικής ευχέρειας των κρατών μελών. Οι ορισμοί των ΚΣΜΚΕ θα πρέπει να έχουν ως στόχο σχεδόν ισοσκελισμένο ενεργειακό ισοζύγιο.

Το επίπεδο ΚΣΜΚΕ για τα νέα κτίρια δεν μπορεί να είναι κατώτερο (λιγότερο αυστηρό) από το βέλτιστο από πλευράς κόστους επίπεδο το 2021, που υπολογίζεται σύμφωνα με το άρθρο 5 της οδηγίας. Το βέλτιστο από πλευράς κόστους επίπεδο είναι το ελάχιστο επιδιωκόμενο επίπεδο απόδοσης των ΚΣΜΚΕ. Το επίπεδο ενεργειακής απόδοσης για τα νέα ΚΣΜΚΕ θα πρέπει να προσδιορίζεται με βάση τις βέλτιστες διαθέσιμες και καθιερωμένες στην αγορά τεχνολογίες κατά τον χρόνο εκείνο, τις οικονομικές πτυχές και τις νομικές και πολιτικές εκτιμήσεις σε εθνικό επίπεδο.

Ο καθορισμός, σε επίπεδο ΕΕ, **αριθμητικών στοιχείων αναφοράς** για τους δείκτες σχετικά τη χρήση πρωτογενούς ενέργειας των ΚΣΜΚΕ είναι εξαιρετικά χρήσιμος όταν οι τιμές προς σύγκριση με τα εν λόγω στοιχεία αναφοράς προκύπτουν από διαφανείς μεθόδους υπολογισμού. Τα πρότυπα ⁽³¹⁾ είναι επί του παρόντος στο στάδιο της οριστικοποίησης, προκειμένου να καταστεί δυνατή η διαφανής σύγκριση των εθνικών και περιφερειακών μεθόδων υπολογισμού.

Κατόπιν τούτων, επισημαίνεται ότι τα στοιχεία αναφοράς παρέχονται συνήθως από την άποψη των **ενεργειακών αναγκών**. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι οι ενεργειακές ανάγκες είναι το σημείο εκκίνησης για τον υπολογισμό της πρωτογενούς ενέργειας και, ως εκ τούτου, αποτελεί ζωτική προϋπόθεση το επίπεδο ενέργειας που απαιτείται για θέρμανση και ψύξη να είναι πολύ χαμηλό, ώστε τα κτίρια να έχουν σχεδόν μηδενική κατανάλωση πρωτογενούς ενέργειας. Ζωτική σημασία έχει επίσης οι ενεργειακές ανάγκες να είναι πολύ χαμηλές, για να επιτευχθεί σημαντικό μερίδιο ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και σχεδόν μηδενική κατανάλωση πρωτογενούς ενέργειας.

Με βάση την προβολή των τιμών και τεχνολογιών του 2020, τα στοιχεία αναφοράς για την ενεργειακή απόδοση των ΚΣΜΚΕ είναι εντός του εξής εύρους τιμών για τις διάφορες κλιματικές ζώνες της ΕΕ ⁽³²⁾:

Μεσογειακή ζώνη:

— Γραφεία: 20-30 kWh/(m².έτος) καθαρή πρωτογενής ενέργεια και 60 kWh/(m².έτος) επιτόπια ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές για την κάλυψη της τυπικής χρήσης πρωτογενούς ενέργειας ύψους 80-90 kWh/(m².έτος),

— Νέες μονοκατοικίες: 0-15 kWh/(m².έτος) καθαρή πρωτογενής ενέργεια και 50 kWh/(m².έτος) επιτόπια ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές για την κάλυψη της τυπικής χρήσης πρωτογενούς ενέργειας ύψους 50-65 kWh/(m².έτος).

⁽³⁰⁾ Βλέπε υποσημείωση 24.

⁽³¹⁾ Εντολή M/480 της Επιτροπής προς τη CEN για κατάρτιση προτύπων για την ενεργειακή απόδοση των κτιρίων.

⁽³²⁾ Στη μελέτη με τίτλο «Towards nearly zero-energy buildings — Definition on common principles under the EPBD» (Προς τα κτίρια σχεδόν μηδενικής κατανάλωσης ενέργειας — Ορισμός κοινών αρχών σύμφωνα με την ΟΕΑΚ) (http://ec.europa.eu/energy/sites/ener/files/documents/nzeb_full_report.pdf), που εκπόνησε η Ecofys για την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, ΓΔ Ενέργειας:

— η μεσογειακή ζώνη αναφέρεται ως ζώνη 1: Κατάνια (επίσης: Αθήνα, Λάρισα, Λυγα, Σεβίλλη, Παλιέρμο)

— η ωκεάνια ζώνη ως ζώνη 4: Παρίσι (επίσης: Άμστερνταμ, Βερολίνο, Βρυξέλλες, Κοπεγχάγη, Δουβλίνο, Λονδίνο, Μακον, Νανσύ, Πράγα, Βαρσοβία)

— η ηπειρωτική ζώνη ως ζώνη 3: Βουδαπέστη (επίσης: Μπρατισλάβα, Λιουμπλιάνο, Μιλάνο, Βιέννη)

— η σκανδιναβική ζώνη ως ζώνη 5: Στοκχόλμη (Ελσίνκι, Ρίγα, Στοκχόλμη, Γκντανσκ, Τσάρενε).

Ωκεάνια ζώνη:

- Γραφεία: 40-55 kWh/(m².έτος) καθαρή πρωτογενής ενέργεια και 45 kWh/(m².έτος) επιτόπια ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές για την κάλυψη της τυπικής χρήσης πρωτογενούς ενέργειας ύψους 85-100 kWh/(m².έτος),
- Νέες μονοκατοικίες: 15-30 kWh/(m².έτος) καθαρή πρωτογενής ενέργεια και 35 kWh/(m².έτος) επιτόπια ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές για την κάλυψη της τυπικής χρήσης πρωτογενούς ενέργειας ύψους 50-65 kWh/(m².έτος) και

Ηπειρωτική ζώνη:

- Γραφεία: 40-55 kWh/(m².έτος) καθαρή πρωτογενής ενέργεια και 45 kWh/(m².έτος) επιτόπια ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές για την κάλυψη της τυπικής χρήσης πρωτογενούς ενέργειας ύψους 85-100 kWh/(m².έτος),
- Νέες μονοκατοικίες: 20-40 kWh/(m².έτος) καθαρή πρωτογενής ενέργεια και 30 kWh/(m².έτος) επιτόπια ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές για την κάλυψη της τυπικής χρήσης πρωτογενούς ενέργειας ύψους 50-70 kWh/(m².έτος)

Σκανδιναβική ζώνη:

- Γραφεία: 55-70 kWh/(m².έτος) καθαρή πρωτογενής ενέργεια και 30 kWh/(m².έτος) επιτόπια ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές για την κάλυψη της τυπικής χρήσης πρωτογενούς ενέργειας ύψους 85-100 kWh/(m².έτος),
- Νέες μονοκατοικίες: 40-65 kWh/(m².έτος) καθαρή πρωτογενής ενέργεια και 25 kWh/(m².έτος) επιτόπια ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές για την κάλυψη της τυπικής χρήσης πρωτογενούς ενέργειας ύψους 65-90 kWh/(m².έτος).

Τα κράτη μέλη παροτρύνονται να χρησιμοποιούν ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές στο πλαίσιο ολοκληρωμένου σχεδιασμού για την κάλυψη των απαιτήσεων των κτιρίων με χαμηλή κατανάλωση ενέργειας ⁽³³⁾.

Ορισμένα κράτη μέλη επέλεξαν να συνδέσουν το επίπεδο ΚΣΜΚΕ με μία από τις υψηλότερες κλάσεις ενεργειακής απόδοσης (π.χ. κτίρια κλάσης A++), όπως καθορίζεται στο πιστοποιητικό ενεργειακής απόδοσης. Η προσέγγιση αυτή, όταν συνοδεύεται από σαφή δείκτη ενεργειακής απόδοσης, συνιστάται για να παρέχονται σαφείς πληροφορίες στους επενδυτές και να κατευθύνεται η αγορά προς τα ΚΣΜΚΕ.

4.2. Τήρηση της υποχρέωσης να εξασφαλιστεί ότι από το τέλος του 2020 τα νέα κτίρια είναι ΚΣΜΚΕ

Για την ανέγερση νέων κτιρίων τα οποία να είναι σύμφωνα με τους στόχους για τα ΚΣΜΚΕ ενδέχεται να απαιτηθεί η προσαρμογή των υφιστάμενων πρακτικών. Οι ελάχιστες απαιτήσεις ενεργειακής απόδοσης και οι απαιτήσεις για σχεδόν μηδενική κατανάλωση θα πρέπει να εκτιμηθούν λαμβανομένων υπόψη των προθεσμιών που προβλέπονται στο άρθρο 9 παράγραφος 1.

Επιπλέον, τα κράτη μέλη πρέπει να διασφαλίσουν ότι υπάρχουν κατάλληλοι μηχανισμοί επιβολής κυρώσεων σε περίπτωση που οι νέες κατασκευές δεν είναι σύμφωνες με τις απαιτήσεις ενεργειακής απόδοσης. Προς τον σκοπό αυτό, ενδέχεται να απαιτηθεί η πρόβλεψη διαφοροποιημένων κυρώσεων για τα νέα κτίρια μετά την παρέλευση των προθεσμιών για τα ΚΣΜΚΕ.

Τα κράτη μέλη καλούνται να εκτιμήσουν τα στοιχεία αυτά το συντομότερο δυνατόν, ώστε να εξασφαλισθεί ότι επιτυγχάνονται οι στόχοι για τα ΚΣΜΚΕ. Συνιστάται επίσης στα κράτη μέλη να καθορίσουν τον μηχανισμό που θα χρησιμοποιείται για την παρακολούθηση της εκπλήρωσης των στόχων για τα ΚΣΜΚΕ. Ο μηχανισμός αυτός θα πρέπει επίσης να παρακολουθεί την επίτευξη των ενδιάμεσων στόχων για το 2015 σύμφωνα με το άρθρο 9 παράγραφος 1, καθώς και ενδεχόμενων πρόσθετων οροσήμων σε εθνικό επίπεδο έως το 2020. Με τον τρόπο αυτό θα ενισχυθούν οι υφιστάμενοι χάρτες πορείας για τα ΚΣΜΚΕ και θα προωθηθεί η ανάπτυξη μηχανισμών παρακολούθησης κατά τα επόμενα έτη.

4.3. Οι πολιτικές και τα μέτρα για την προώθηση των ΚΣΜΚΕ

Τα περισσότερα κράτη μέλη έχουν επιλέξει ένα ευρύ φάσμα πολιτικών με στόχο την αύξηση του αριθμού των ΚΣΜΚΕ (π.χ. εκστρατείες ευαισθητοποίησης και ενημέρωσης, δράσεις εκπαίδευσης και κατάρτισης, η ενίσχυση των οικοδομικών κανονισμών και τα πιστοποιητικά ενεργειακής απόδοσης έχουν επιλεγεί από τις εξής χώρες: Αυστρία, Βέλγιο, Βουλγαρία, Κροατία, Κύπρος, Τσεχική Δημοκρατία, Δανία, Εσθονία, Φινλανδία, Γαλλία, Γερμανία, Ουγγαρία, Ιρλανδία, Ιταλία,

⁽³³⁾ Η ολοκληρωμένη ενεργειακή απόδοση του κτιρίου αντιστοιχεί στην καθαρή ποσότητα πρωτογενούς ενέργειας που απαιτείται προκειμένου να καλυφθούν οι διάφορες ανάγκες που συνδέονται με τη συνήθη χρήση του και πρέπει να αντικατοπτρίζει τις ενεργειακές ανάγκες θέρμανσης και ψύξης, τις ανάγκες ζεστού νερού οικιακής χρήσης και τον ενσωματωμένο φωτισμό. Ως εκ τούτου, εκτός από την ποιότητα της μόνωσης του κτιρίου, η ολοκληρωμένη απόδοση συνεκτιμά τις εγκαταστάσεις θέρμανσης, τις εγκαταστάσεις ψύξης, την ενέργεια για αερισμό, τις εγκαταστάσεις φωτισμού, τη θέρση και τον προσανατολισμό του κτιρίου, την ανάκτηση θερμότητας, την εισροή ενέργειας από την ηλιακή ακτινοβολία και άλλες ανανεώσιμες πηγές ενέργειας.

Λετονία, Λιθουανία, Μάλτα, Πολωνία, Πορτογαλία, Σουηδία, Σλοβενία, Ηνωμένο Βασίλειο). Ωστόσο, ενίοτε οι πολιτικές είναι μάλλον γενικού χαρακτήρα και αφορούν «παντός είδους κτίρια». Δεν είναι πάντοτε αρκετά σαφής η ειδική στήριξη που παρέχουν στα ΚΣΜΚΕ ούτε σε ποιον βαθμό συμβάλλουν στην πράξη στην επίτευξη του στόχου για τα ΚΣΜΚΕ σε μια δεδομένη χώρα. Ως εκ τούτου, συνιστάται ισχυρότερη σύνδεση μεταξύ των πολιτικών, των μέτρων και των ΚΣΜΚΕ.

Για να διευκολυνθεί η υποβολή αυτών των πληροφοριών, η Επιτροπή έθεσε στη διάθεση των κρατών μελών ένα μη υποχρεωτικό υπόδειγμα, του οποίου η χρήση συνιστάται για να διευκολυνθεί η συγκρισιμότητα και η ανάλυση των σχεδίων ΚΣΜΚΕ ⁽³⁴⁾.

4.4. Στήριξη για τη μετατροπή υφιστάμενων κτιρίων σε ΚΣΜΚΕ

Στις βέλτιστες πρακτικές με στόχο τη μετατροπή του υφιστάμενου κτιριακού αποθέματος συγκαταλέγονται η ευαισθητοποίηση στην τεχνολογία ⁽³⁵⁾, προγράμματα παροχής κινήτρων, χρηματοδοτικά μέσα, φορολογικοί μηχανισμοί, οικονομικά μέσα όπως καθεστώτα υποχρέωσης εξοικονόμησης ενέργειας, αγορακεντρικά μέσα όπως συμπράξεις δημόσιου και ιδιωτικού τομέα για την τόνωση της ανακαίνισης κτιρίων ή υπηρεσίες μιας στάσης για την παροχή συμβουλών ενεργειακής ανακαίνισης ⁽³⁶⁾.

Η προσέγγιση που ακολουθείται σε ορισμένα κράτη μέλη η οποία συνίσταται στη σύνδεση της χρηματοδοτικής στήριξης για την ανακαίνιση κτιρίων με την επίτευξη υψηλών ενεργειακών κλάσεων ισοδύναμων με επίπεδο ΚΣΜΚΕ μπορεί να θεωρηθεί ορθή πρακτική για την προώθηση της μετατροπής των εθνικών κτιριακών αποθεμάτων με στόχο την επίτευξη επιπέδων ΚΣΜΚΕ.

Κατά την τελευταία δεκαετία τα περισσότερα κράτη μέλη θέσπισαν μέτρα που αφορούν το υφιστάμενο κτιριακό απόθεμα, και νέες μελλοντικές προοπτικές προσδιορίστηκαν πρόσφατα στο πλαίσιο των εθνικών στρατηγικών ανακαίνισης που αναπτύχθηκαν σύμφωνα με το άρθρο 4 της οδηγίας για την ενεργειακή απόδοση. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να καταρτίσουν συνεκτικό μείγμα πολιτικών μέσων (δέσμες μέτρων πολιτικής), που να εξαρτώνται εν μέρει μόνο από τους κρατικούς προϋπολογισμούς.

Για τη μετατροπή του κτιριακού αποθέματος απαιτούνται πρωτίστως αξιόπιστα στοιχεία για την παρακολούθηση των επιπτώσεων της πολιτικής, συμπεριλαμβανομένων της πραγματικής ενεργειακής απόδοσης και του περιβάλλοντος των εσωτερικών χώρων. Σε ορισμένες χώρες με περιορισμένο δυναμικό ανανεώσιμης ηλιακής ενέργειας (π.χ. βόρεια Ευρώπη), είναι σκόπιμο να αναπτυχθούν πολιτικές που να στηρίζουν εναλλακτικά μέτρα (π.χ. βιομάζα). Η έγκριση χαρτών πορείας και δεικτών αποτελεί επίσης ένα καλό εργαλείο για την αντιμετώπιση ειδικών αναγκών και την παρακολούθηση της εφαρμογής. Συνιστάται στα κράτη μέλη να ενισχύσουν περαιτέρω και να εξακολουθήσουν να αξιολογούν τα μέτρα που θεσπίστηκαν για την επιτυχή τόνωση οικονομικώς αποδοτικών ριζικών ανακαίνισεων με στόχο τη μετατροπή των κτιρίων σε ΚΣΜΚΕ.

5. ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΣΗ ΤΩΝ ΣΥΣΤΑΣΕΩΝ

1. Οι αρχές για τα ΚΣΜΚΕ είναι ένας από τους πυλώνες της ισχύουσας οδηγίας και θα πρέπει να καταστούν κανόνας για τα νέα κτίρια από το 2020. Τα κράτη μέλη καλούνται να εντείνουν τις προσπάθειές τους για την πλήρη εφαρμογή και επιβολή των διατάξεων της ΟΕΑΚ, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι όλα τα νέα κτίρια θα καταστούν ΚΣΜΚΕ εντός των προθεσμιών που ορίζονται στην οδηγία.
2. Τα κράτη μέλη καλούνται να καθορίσουν εθνικούς ορισμούς των ΚΣΜΚΕ με επαρκώς υψηλό επιδιωκόμενο επίπεδο -όχι κατώτερο του προβλεπόμενου επιπέδου βέλτιστου κόστους των ελάχιστων απαιτήσεων- και να χρησιμοποιούν την ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές στο πλαίσιο ολοκληρωμένης προσέγγισης σχεδιασμού για την κάλυψη των χαμηλών ενεργειακών αναγκών των κτιρίων με σχεδόν μηδενική κατανάλωση ενέργειας. Τα συνιστώμενα στοιχεία αναφοράς παρέχονται στο τμήμα 4.1. Πρέπει να εξασφαλιστεί κατάλληλο περιβάλλον των εσωτερικών χώρων, προκειμένου να αποφευχθεί η υποβάθμιση της ποιότητας του αέρα των εσωτερικών χώρων, καθώς και των συνθηκών άνεσης και υγείας στο κτιριακό απόθεμα της Ευρώπης.
3. Για να εξασφαλιστεί ότι έως το τέλος του 2020 τα νέα κτίρια θα είναι ΚΣΜΚΕ, τα κράτη μέλη θα πρέπει να αξιολογήσουν το ταχύτερο δυνατό αν απαιτείται προσαρμογή των υφιστάμενων πρακτικών. Συνιστάται επίσης στα κράτη μέλη να καθορίσουν τον μηχανισμό που θα χρησιμοποιείται για την παρακολούθηση της εκπλήρωσης των στόχων ΚΣΜΚΕ και να εξετάσουν τη δυνατότητα θέσπισης διαφοροποιημένων κυρώσεων για τα νέα κτίρια μετά την παρέλευση των προθεσμιών για τα ΚΣΜΚΕ.
4. Θα πρέπει να αποσαφηνιστεί σε ποιον βαθμό οι πολιτικές και τα μέτρα για την προώθηση των ΚΣΜΚΕ συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων ΚΣΜΚΕ. Συνιστάται ισχυρότερη σύνδεση μεταξύ των πολιτικών, των μέτρων και των ΚΣΜΚΕ. Για να διευκολυνθεί η υποβολή αυτών των πληροφοριών, η Επιτροπή έθεσε στη διάθεση των κρατών μελών ένα μη υποχρεωτικό υπόδειγμα, του οποίου η χρήση συνιστάται για να διευκολυνθεί η συγκρισιμότητα και η ανάλυση των σχεδίων.

⁽³⁴⁾ Τα υποδείγματα όπως έχουν συμπληρωθεί από τα κράτη μέλη είναι αναρτημένα στον ακόλουθο δικτυακό τόπο: <http://ec.europa.eu/energy/en/topics/energy-efficiency/buildings/nearly-zero-energy-buildings>

⁽³⁵⁾ Η ΕΕ υποστηρίζει την ανάπτυξη της τεχνολογίας στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζοντας 2020», ιδίως μέσω της σύμπραξης δημόσιου και ιδιωτικού τομέα για ενεργειακά αποδοτικά κτίρια — https://ec.europa.eu/research/industrial_technologies/energy-efficient-buildings_en.html

⁽³⁶⁾ Βλέπε υποσημείωση 22.

5. Η Επιτροπή συνιστά στα κράτη μέλη να επιταχύνουν την πρόοδο στην ανάπτυξη των πολιτικών στήριξης που αφορούν συγκεκριμένα τη μετατροπή των υφιστάμενων κτιριακών αποθεμάτων με στόχο την επίτευξη επιπέδων ΚΣΜΚΕ. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να καταρτίσουν συνεκτικά μείγματα πολιτικών μέσων (δέσμες μέτρων πολιτικής) προκειμένου να παρασχεθεί η απαιτούμενη μακροπρόθεσμη σταθερότητα στους επενδυτές στον τομέα των ενεργειακά αποδοτικών κτιρίων, συμπεριλαμβανομένων των ριζικών ανακαινίσεων και των μετατροπών σε ΚΣΜΚΕ. Συνιστάται η συλλογή αξιόπιστων στοιχείων για την παρακολούθηση των επιπτώσεων της πολιτικής, με στόχο την αντιμετώπιση ειδικών αναγκών και την παρακολούθηση της υλοποίησης της μετατροπής του κτιριακού αποθέματος.
-